

កំនត់ពិចារណា ដែលបង្កើតដោយ កង្វល់នៃការ ខ្វះខាតប្រេងឥន្ធនៈ

នៅក្នុងប្រទេសចិន ការធ្វើបរិវត្តកម្មបែតងមួយលើកកំពុងត្រូវបានដំណើរការអនុវត្តយ៉ាងស៊ីជម្រៅ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សន្តិសុខថាមពលនៅតែជាបុរេលក្ខខណ្ឌដែលចាំបាច់ត្រូវតែដោះស្រាយសម្រាប់ការធ្វើបរិវត្តកម្មនេះ។

ថ្នាំនេះ តំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា បាន និងកំពុងកើតមានការផ្លាស់ប្តូរគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដែលនាំមកនូវបញ្ហាប្រឈមយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់ប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ដែលពឹងផ្អែកលើការនាំចូលថាមពល។ ភាពតានតឹងនៃស្ថានភាពផ្គត់ផ្គង់ថាមពលកំពុងរីករាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅក្នុងតំបន់ទាំងមូល។ "ការខ្វះខាតប្រេងឥន្ធនៈ"ដែលបង្កឡើងដោយជម្លោះក្នុងស្រុកនយោបាយនេះ មិនត្រឹមតែបង្ហាញពីភាពផ្ទុយស្រ្តយនៃរចនាសម្ព័ន្ធថាមពលក្នុងតំបន់នេះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបានធ្វើឱ្យ"សន្តិសុខថាមពល"ដែលពីមុនគ្រាន់តែជាបញ្ហារយៈពេលវែងវិវត្តទៅជាកិច្ចការបន្ទាន់ដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងរយៈពេលវែងធ្វើឱ្យ "ការធ្វើបរិវត្តកម្មបែតង"វិវត្តពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍មួយ ទៅជាជម្រើសយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីទប់ទល់នឹងការប៉ះទង្គិចគ្នាក្នុងពិភពលោកបច្ចុប្បន្ន។

ដោយទាក់ទងនឹងស្ថានភាពលំបាកខាងថាមពលដែលប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ជាច្រើនកំពុងប្រឈមមុខនោះ អ្នកសារព័ត៌មានបានធ្វើការសម្ភាសជាមួយលោក អាន យូខាងអ្នកសេដ្ឋកិច្ចជាន់ខ្ពស់មកពីមជ្ឈិមបូព៌ាស្រាវជ្រាវធនាគារខួរក្បាល និងព័ត៌មានសមិទ្ធផលនៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច និងបច្ចេកវិទ្យារបស់ក្រុមហ៊ុនប្រេងកាតចិន គ្រុប។ សូមបង្ហាញជូនលោកអ្នកអំពីបទសម្ភាសន៍នេះដូចខាងក្រោម។

<http://www.yunnangateway.com/>

សំណួរ៖ តើលោកមានឧស្សនៈដូចម្តេចចំពោះផលប៉ះពាល់ដែលនាំមកដោយជម្លោះអាមេរិកនិងអ៊ីស្រាអែល-អ៊ីរ៉ង់ចំពោះខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ថាមពលសកល?

ចម្លើយ៖ ជម្លោះអាមេរិកនិងអ៊ីស្រាអែល-អ៊ីរ៉ង់ បានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងដល់ស្ថិរភាព និងភាពធន់នៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ថាមពលសកលដែលបានប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់សន្តិសុខនៃធនធាន ច្រកដឹកជញ្ជូន និងទីផ្សារ។ ដោយទាក់ទងនឹងសន្តិសុខធនធាន ហានិភ័យនៃជម្លោះនៅតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ាបន្តរីករាលដាល ហើយភាគីផ្សេងៗជាច្រើនបានចូលរួមក្នុង "សង្គ្រាមបំផ្លាញប្រេង"។ លោក Trump បានគំរាមកំហែងថានឹងទម្លាក់គ្រាប់បែកលើកោះ Kharg ដែលជាកន្លែងផ្ទុកសមត្ថភាពនាំចេញ

ប្រេងដល់ទៅ ៥០% របស់អ៊ីរ៉ង់ ប្រសិនបើអ៊ីរ៉ង់មិនបញ្ឈប់ការបំបិទច្រកសមុទ្រ Hormuz ទេ។ ប្រទេសអ៊ីរ៉ង់បានវាយប្រហារអណ្តូងប្រេងនៅប្រទេសអារ៉ាប៊ីសាអូឌីត អារ៉ាប់រួម និងអ៊ីរ៉ាក់ជាដើម ដែលប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពផលិតប្រេងជាង ៨ លានបារ៉ែលក្នុងមួយថ្ងៃនៅប្រទេសផលិតប្រេងសំខាន់ៗក្នុងតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា។ ដោយទាក់ទងនឹងសន្តិសុខនៃច្រកដឹកជញ្ជូន ច្រកសមុទ្រ Hormuz ត្រូវបានបំបិទយ៉ាងពិតប្រាកដជាលើកដំបូងក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ។ នៅឆ្នាំ ២០២៥ប្រេងនៅដែលប្រទេសឈ្នួលសមុទ្រ

ដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ច្រកសមុទ្រនេះមានចំនួន ៣៤,៣% នៃទំហំពាណិជ្ជកម្មសកល ចំណែកការផ្គត់ផ្គង់ឧស្ម័នធម្មជាតិរាវ (LNG) ស្មើនឹង ២០% នៃទំហំសកល។ ទោះបីជាបានបើកដំណើរការទូរំបំពង់បង្ហូរប្រេងជំនួសក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែការផ្អាកការផ្គត់ផ្គង់ប្រេងនៅតែមានចំនួនលើសពី ១០ លានបារ៉ែលក្នុងមួយថ្ងៃដែលស្មើនឹង១០% នៃការផ្គត់ផ្គង់សកល។ ក្រុមឧទ្ទាម Houthi នៅយេម៉ែនបានបង្ហាញពីភាពត្រេកអរក្នុងការ "ចូលរួមប្រយុទ្ធ" ដែលអាចបណ្តាលឱ្យ "មានការតភ្ជាប់សមុទ្រទាំងពីរ"

រវាងឈ្នួលសមុទ្រព្រៃ និងសមុទ្រក្រហម។ ដោយទាក់ទងនឹងសន្តិសុខទីផ្សារ តម្លៃប្រេងអន្តរជាតិបានឡើងដល់ជាង ១០០ ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយបារ៉ែល បន្ទាប់ពីការប៉ះពាល់លើផ្លូវនាវាចរណ៍ ដោយធ្លាប់ឡើងដល់ ១២០ ដុល្លារក្នុងមួយបារ៉ែល។ តម្លៃឧស្ម័នធម្មជាតិនៅអ៊ីរ៉ង់ និងអាស៊ីបានកើនឡើង ៧២% និង ១៣៧% រៀងៗខ្លួន ដែលជាការកើនឡើងខ្ពស់បំផុតបន្ទាប់ពីការប៉ះទង្គិចគ្នារវាងប្រទេសរុស្ស៊ី និងអ៊ុយក្រែន។ សមាមាត្រនៃហានិភ័យនយោបាយនៅក្នុងតម្លៃប្រេងបានកើនឡើងពី ៨% ដល់ ២២%។

សំណួរ៖ ប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ជាច្រើនពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើការនាំចូលថាមពលពីតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា។ ប្រសិនបើច្រកសមុទ្រHormuz នៅតែត្រូវបានបិទបិទអស់រយៈពេលយូរ តើវានឹងនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់កម្រិតបែបណា?

ចម្លើយ៖ ឱ្យតែវិបត្តិផ្លូវនាវាចរណ៍នៅតែបន្ត តម្លៃប្រេង និងឧស្ម័នអន្តរជាតិនឹងបន្តផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងខ្លាំង ដែលបង្កើតជាវដ្តដ៏កាចសាហាវនៃ "តម្លៃប្រេងខ្ពស់ - អតិផរណាខ្ពស់" ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ដែលពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើប្រេងនៅក្នុងតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា និងខ្វះបម្រុងយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលប៉ះពាល់ដល់ស្ថិរភាពនយោបាយនៃប្រទេសពាក់ព័ន្ធ។ ប្រេងនៅ ៨០% ដែលដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ច្រកសមុទ្រHormuz ត្រូវបានលក់ទៅទ្វីបអាស៊ី ដែលនាំឱ្យរោងចក្រចម្រាញ់ប្រេង

ដែលពឹងផ្អែកលើប្រេងនៅតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ាកាត់បន្ថយផលិតកម្ម ឬក៏រហូតដល់ផ្អាកផលិតកម្ម។ ចាប់តាំងពីខែមីនាមក តម្លៃប្រេងឥន្ធនៈយន្តហោះ ប្រេងម៉ាស៊ូត និងប្រេងសាំងតាមទីផ្សារស៊ីងហ្សូបានកើនឡើង ១២៤% ១០៩% និង ៦៣% រៀងៗខ្លួន ដែលបណ្តាលឱ្យមាន "ការដណ្តើមប្រេង" នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង។ ប្រទេសស្រីលង្កា ម៉ាល់ឌីវ និងបង់ក្លាដែលបានស្នើសុំជំនួយប្រេងម៉ាស៊ូតជាបន្ទាន់ពីប្រទេសឥណ្ឌា ហើយប្រទេសបង់ក្លាដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំក្លាមៗ

ទៅកាន់ប្រទេសអាមេរិកសម្រាប់ការលើកលែង ទណ្ឌកម្មអំពីការទិញប្រេងរបស់រុស្ស៊ី។ ដោយទាក់ទងនឹងវិស័យឧស្ម័នធម្មជាតិ ឧស្ម័នធម្មជាតិរាវពី ៩០% ដែលត្រូវបាននាំចេញតាមរយៈច្រកសមុទ្រHormuz ត្រូវបានលក់ទៅទ្វីបអាស៊ី ហើយតំបន់អាស៊ីខាងត្បូងគឺជាចំណុចខ្សោយបំផុត។ ជិត ៧០% នៃការផ្គត់ផ្គង់ឧស្ម័នធម្មជាតិរាវរបស់ប្រទេសបង់ក្លាដែល ឥណ្ឌា និងប៉ាគីស្ថានត្រូវបាននាំចូលតាមរយៈច្រកសមុទ្រនេះ។ ការផលិតថាមពលអគ្គិសនីដោយប្រើឧស្ម័នធម្មជាតិស្ទើរតែប្រហែល

៥០% និង ២៥% នៃទំហំរចនាសម្ព័ន្ធអគ្គិសនីនៅក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដែល និងប៉ាគីស្ថានរៀងៗខ្លួន។ នៅថ្ងៃដែលផ្លូវនាវាចរណ៍ត្រូវបានរារាំង ប្រទេសបង់ក្លាដែលបានបញ្ឈប់ប្រព្រល់ទិញទំនិញដែលដឹកជញ្ជូនតាមនាវាក្នុងតម្លៃបុព្វលាភ ៥០%ហើយវាបានបង្ខំឱ្យប្រទេសនេះចេញការច្រានអំពីការកំណត់កម្រិតថាមពល។ ភាពតានតឹងនៃការផ្គត់ផ្គង់បានធ្វើឱ្យទ្វីបអាស៊ីបាត់បង់អំណាចចរាចរថាមពល ដែលធ្វើឱ្យតំបន់នេះប្រឈមនឹងសង្គ្រាមអតិផរណាកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។

សំណួរ៖ តើវិបត្តិនេះនឹងជំរុញឱ្យប្រទេសនានាពិនិត្យឡើងវិញនូវយុទ្ធសាស្ត្រសន្តិសុខថាមពលរបស់ពួកគេដែរឬទេ? តើប្រទេសចិនអាចផ្តល់បទពិសោធន៍អ្វីខ្លះ?

ចម្លើយ៖ វិបត្តិនេះមុខជានឹងធ្វើឱ្យប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍កាន់តែយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសន្តិសុខថាមពល ដែលអាចជំរុញឱ្យប្រទេសពាក់ព័ន្ធកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រសន្តិសុខថាមពលក្នុងស្រុកដែលសមស្របទៅនឹងលក្ខខណ្ឌជាក់ស្តែងរបស់ពួកគេ។ ប្រទេសនានាអាចទទួលបាននឹងហានិភ័យនៃការផ្គត់ផ្គង់តាមរយៈការពង្រីកការអភិវឌ្ឍថាមពលស្អាតការធ្វើពិពិធកម្មលើការនាំចូលថាមពល និងការចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ថ្មឡើងវិញជាដើម។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងថាមពលប៉ាគីស្ថានបានថ្លែងថា វិបត្តិនេះបានបង្កើនឡើងវិញនូវការស្រាវជ្រាវសន្តិសុខថាមពលរបស់ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន ហើយ

ប្រទេសនេះនឹងផ្តល់អាទិភាពដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានថាមពលក្នុងស្រុកនាពេលអនាគត។ សម្រាប់ប្រទេសអាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ផ្លូវអភិវឌ្ឍន៍ថាមពលរបស់ប្រទេសចិនអាចផ្តល់ជាបទពិសោធន៍ដ៏សំខាន់។ ទី១ប្រទេសចិនប្រកាន់ខ្ជាប់នូវយុទ្ធសាស្ត្រអគ្គិសនីភ្ជាប់នឹងកម្មវិធីថាមពលអគ្គិសនីរបស់ប្រទេសចិនមានចំនួនស្មើនឹងជាង ៣០% នៃការប្រើប្រាស់ថាមពលដែលខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគសកលប្រហែល ១០ភាគរយ។ រថយន្តថាមពលថ្មីមានចំនួនស្មើនឹងជាង ៥០% នៃការលក់រថយន្តថ្មី។ តាមការព្យាករណ៍អង្គការថាមពលអន្តរជាតិ ប្រទេសចិនបានកាត់បន្ថយកំណើនតម្រូវការប្រេងកាតប្រមាណ១,២ លានបារ៉ែលក្នុងមួយថ្ងៃចាប់តាំងពី

ឆ្នាំ ២០១៩ មក។ ទី២ ប្រទេសចិនប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការធ្វើបរិវត្តកម្មថាមពលដែលជំរុញឱ្យថាមពលផ្សេងៗបំពេញបន្ថែមគ្នា។ នៅឆ្នាំ ២០២៤ តម្រូវការអគ្គិសនីថ្មីរបស់ប្រទេសចិននឹងត្រូវបានបំពេញជាមួយដ្ឋានដោយថាមពលស្អាត។ ប្រហែល ៥០% នៃអំពូលថាមពលក្នុងអំឡុងពេលដែលដំណើរការសាងសង់គឺស្ថិតនៅក្នុងប្រទេសចិន ហើយទោះបីជាការផ្គត់ផ្គង់ឧស្ម័នធម្មជាតិរាវត្រូវបានផ្អាកក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែវាអាចត្រូវបានបំពេញបន្ថែមតាមរយៈការបង្កើនផលិតកម្មថាមពលដើរដោយធូលីថ្ម។ ទី៣ ប្រទេសចិនបន្តកែលម្អសមត្ថភាពបម្រុងរបស់ខ្លួន ដោយបានបង្កើតប្រព័ន្ធបម្រុងប្រេងយុទ្ធសាស្ត្រ និងពាណិជ្ជកម្មគ្រប់គ្រាន់។ ទី៤ ប្រទេសចិនបន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិ

ការថាមពល។ សហគ្រាសចិនបានសាងសង់គម្រោងថាមពលស្អាតជាច្រើននៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ រួមមានស្ថានីយភ័រីអគ្គិសនីសេសានក្រោម ២ នៅប្រទេសកម្ពុជា គម្រោងថាមពលខ្យល់ម៉េងសុងនៅប្រទេសឡាវនិងគម្រោងស្តុកទុកថាមពលស៊ីប៊ែរីចាប៉ាវនៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ីជាដើម។ ប្រទេសចិន និងប្រទេសពាក់ព័ន្ធអាចពង្រីកការតភ្ជាប់គ្នាតាមបណ្តោយ "ខ្សែត្រាវ៉ាត់ និងផ្លូវ" ដើម្បីសម្រេចបាននូវការធ្វើពិពិធកម្មថាមពល និងបង្កើនភាពធន់នៃប្រព័ន្ធតាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដោយផ្អែកលើការពង្រីកការតភ្ជាប់ថាមពល និងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍនិងប្រើប្រាស់ថាមពលស្អាត ។

(ដោយ ជូ ហុនគី អ្នកសារព័ត៌មាននៃឧស្សនាគន្តី)

